

Nr 9.

Av herr **Klefbeck**, med förslag till ändrad lydelse av § 5 i lagen om övergångsbestämmelser i anledning av lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring.

Vid Sveriges allmänna sjukkasseförbunds kongress i Eskilstuna förra året förelåg till behandling bland annat frågan om sjukkassorna och pensionsförsäkringen. Härvid antogs en resolution, vari bland annat hemställdes, att understöd från sjukkassa icke måtte räknas som inkomst i pensionsförsäkringslagens mening, eller att åtminstone sjukbidrag från sjukkassor, som lämna en till viss tid begränsad sjukhjälp, måtte få utgå, utan att detta inverkade på statspensionens storlek.

Med anledning härav har pensionsstyrelsen i Tidskrift för den svenska pensionsförsäkringen erinrat, att styrelsen vid tillämpningen av bestämmelserna om inkomstberäkning beträffande från sjukkassa utgående sjukhjälp förfarit så, att dylik sjukhjälp räknats som inkomst endast i det fall, då den varit av längre varaktighet.

Pensionsstyrelsen har vidare förklarat, att det med nuvarande lagbestämmelser icke låter sig göra att vid inkomstberäkning utelämna hjälp från sjukkassa, då den är av ovan antydd natur.

Vid handläggningen inom pensionsnämnderna av pensionsansökningarna har det ofta känts såsom något i högsta grad önskvärt, att man vid inkomstberäkningarna icke måtte behöva taga med den till de sökande utgående sjukhjälpen. Det har känts motbjudande att nödgas tillerkänna en sökande, som icke velat göra något för att säkerställa sin existens vid ett eventuellt sjukdomsfall, fullt pensionstillägg, under det man för en annan, som genom mångåriga inbetalningar till en sjukkassa fyllt sin plikt mot sig själv för ett kommande sjukdomsfall, nödgas just

på den grund minska det till honom utgående pensionstillägget. Och håller man än timplånga tal för den senare för att söka klargöra anledningen till minskningen, så lyckas man ändå icke, utan han anser sig orättvist behandlad.

Fråga synes mig vara, om icke nu tiden är inne för en ändring av gällande bestämmelser i detta hänseende. Ty det anmärkta förhållandet motverkar i hög grad strävandena att förmå folk att söka delaktighet i sjukförsäkring, och kommer att göra det allt mer, ju mer det blir känt att vid invaliditet det för andra utgående pensionstillägget för dem kommer att minskas. Pensionsstyrelsens förtjänstfulla arbete på att i de breda lagren söka vinna förtroende för hela pensionsförsäkringen motverkas också. Man får också det intrycket av pensionsstyrelsens försvar för de nu gällande bestämmelserna, att den djupast önskar, att en förändring kunde genomföras.

De grunder, som pensionsstyrelsen åberopar för det nuvarande förslaget — vilka ju måste hänföra sig till nu gällande bestämmelser — äro huvudsakligen följande. Därest bidrag från sjukförsäkring undantoges, skulle detta innebära orättvisa mot personer, som tagit försäkring i ett försäkringsbolag; likaså mot dem som satt in pengar i sparbank. Vidare: staten lämnar bidrag till sjukförsäkrarna, följaktligen skulle invalida sjukförsäkringsmedlemmar erhålla bidrag från staten på två olika vägar. Och till sist, att enligt § 6 i lagen om allmän pensionsförsäkring icke hela den inkomst, som härflyter från annat håll, medtages vid beräkning av pensionens storlek.

Men det synes mig, att även om man med nuvarande bestämmelser med ett visst fog kan göra dessa skäl gällande, man det oaktat bör söka få till stånd andra bestämmelser, som tillgodose både rättvisans och billighetens krav.

Vad då beträffar personer, som åtnjuta livränta från ett privat försäkringsbolag, så tillfaller ju denna dem vid en viss ålder nästan fullständigt oberoende av deras hälsotillstånd, under det att bidraget från sjukförsäkring endast utgår vid sjukdomsfall. Det förra får åtnjutas för år, det senare endast några veckor per år. Under dessa veckor har denne visserligen både sjukhjälp och »folkpension», men på bekostnad av årets flesta veckor. Under dessa har han blott folkpensionen och denna betydligt reducerad. Alltså: då han på grund av sin sjukdom, som ju är oförfädd, befinner sig i särskilt ömmande ställning och har utgifter icke blott för

sin existens, utan ock för sin sjukvård, skall han få lyfta en mer eller mindre nedsatt tilläggspension.

»Staten lämnar bidrag till sjukkassorna. Invalida sjukkasemedlemmar erhålla sålunda på två vägar understöd av det allmänna.» Härvid är dock att märka, att lågt räknat $\frac{1}{3}$ av statsbidraget går till sjukkassornas förvaltningskostnader, varav den sjukförsäkrade blott indirekt får något gagn. Naturligtvis är det icke det riktigaste, att sjuk- och invaliditetsförsäkringarna på det sättet gripa in i varandra. Men dessa olägenheter komma väl med all säkerhet att försvinna, när den obligatoriska sjukförsäkringen blivit genomförd och de olika grenarna av den sociala försäkringen komma att bilda ett organiskt helt.

»Enligt § 6 i pensionslagen göres icke avdrag för hela inkomsten.» Varje avdrag blir dock mycket kännbart just på grund av de vanligen mycket bekymmersamma förhållanden, i vilka pensionären på grund av sin sjukdom råkat. Och ännu mera kännbart är det under övergångsåren, då pensionstillägget utgår blott med en del av det slutliga beloppet. När så pensionstillägget skall minskas först på grund av övergångsbestämmelserna och sedan på grund av sjukkassebidraget, så blir det till sist alldeles för obetydligt.

Undantag från principen att avdrag skall göras för viss inkomst äro dock redan av statsmakterna beslutade. Så är t. ex. föreskrivet, att vid bestämmande av årsinkomst enligt pensionslagen hänsyn icke skall tagas till understöd från Vadstena krigsmanshuskassa, pensioner från flottans pensionskassa till avskedade båtsmän m. m.

På grund av det ovan anförda får jag härmed vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte för sin del besluta, att § 5 i lagen om övergångsbestämmelser i anledning av lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring (nr 177 Sv. Förf.-saml. år 1915) måtte erhålla följande ändrade lydelse:

Vid bestämmande — — — — —
marinsoldater, gratifikationer och pensioner från invalidhusfonden eller understöd från sjukkassa.

Stockholm den 22 januari 1917.

Ernst Klefbeck.